

KONWENCJA RAMOWA O OCHRONIE MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH

pytania i odpowiedzi

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Co to jest Konwencja ramowa?

■ Konwencja ramowa o ochronie mniejszości narodowych (FCNM) weszła w życie w 1998 r. i stanowi kompleksowy traktat międzynarodowy mający na celu ochronę praw osób należących do mniejszości narodowych.

Dlaczego Konwencja nazywa się ramowa?

■ Tekst Konwencji ramowej ustanawia prawa przysługujące jednostkom, a także uzupełniające zobowiązania, które muszą respektować państwa. Chociaż Konwencja jest prawnie wiążącym instrumentem na mocy prawa międzynarodowego, określenie „ramowa” podkreśla zakres, w jakim państwa będące jej stronami mogą dostosowywać niektóre jej postanowienia do sytuacji w swoim kraju za pomocą ustawodawstwa krajowego i polityki rządowej.

” ... pluralistyczne i prawdziwie demokratyczne społeczeństwo powinno nie tylko szanować etniczną, kulturalną, językową i religijną tożsamość każdej osoby należącej do mniejszości narodowej, lecz także tworzyć odpowiednie warunki pozwalające wyrażać, zachowywać i rozwijać tę tożsamość ...

Kogo chroni Konwencja ramowa?

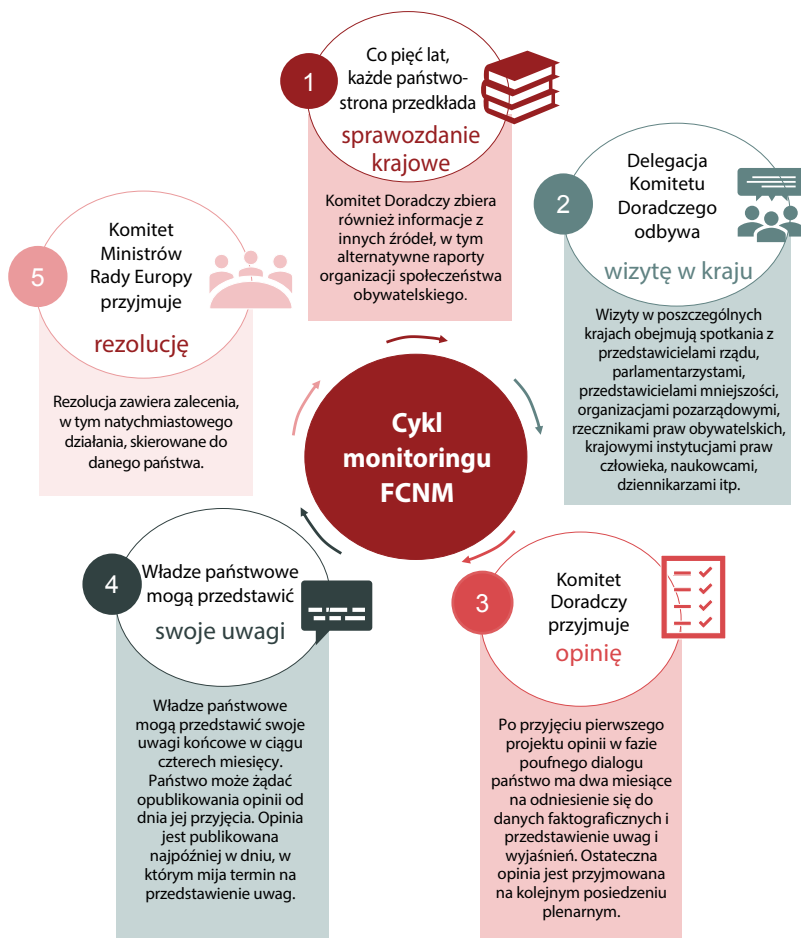
■ Konwencja ramowa nie zawiera definicji „mniejszości narodowej”. Każde państwo-strona ma margines swobody w określaniu, które grupy mają być objęte Konwencją na jego terytorium. Definicja ta musi być niedyskryminująca, sporządzona w dobrej wierze i zgodnie z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego, w tym z zasadą dobrowolnej samoidentyfikacji.

■ Zasada dobrowolnej samoidentyfikacji oznacza, że jednostki mają prawo samodzielnie decydować, czy chcą być traktowane jako należące do mniejszości narodowej. Jednak ich decyzja musi być oparta na obiektywnych kryteriach związanych z ich tożsamością, takich jak religia, język, tradycje i dziedzictwo kulturowe.

■ Państwa stosują różne podejścia do definicji mniejszości narodowej na mocy Konwencji ramowej: od podejścia restrykcyjnego, obejmującego na przykład ustaloną listę tradycyjnych grup, które mają korzystać z ochrony Konwencji ramowej, po podejście bardziej otwarte, polegające na elastycznym stosowaniu artykułów Konwencji do szerokiego spektrum grup.

W jaki sposób monitorowane jest stosowanie Konwencji ramowej?

Monitorowanie stosowania Konwencji ramowej prowadzi Komitet Ministrów Rady Europy wspólnie z Komitetem Doradczym ds. Konwencji ramowej, organem składającym się z 18 niezależnych ekspertów.

”... burzliwe wydarzenia w historii Europy udowodniły, że ochrona mniejszości narodowych jest niezbędna dla stabilizacji, bezpieczeństwa demokratycznego i pokoju na tym kontynencie ...

**Prawa, z których korzystają jednostki
należące do mniejszości narodowych
i uzupełniające zobowiązania, których
ma przestrzegać państwo**

Swobodne wyrażanie tożsamości etnicznej, kulturowej, językowej i religijnej - Niedyskryminacja - Promowanie **skutecznej równości** – Ochrona i rozwój kultur, religii i języków mniejszości - Promowanie - **dialogu międzykulturowego oraz ochrona osób należących do mniejszości przed wrogością lub przemocą** - Korzystanie z wolności zgromadzeń, zrzeszania się, wypowiedzi, myślenia, sumienia i religii - Promowanie zróżnicowanej **przestrzeni medialnej** z nadawaniem w językach mniejszości i wspieranie mediów mniejszościowych - Używanie **języków** mniejszościowych w kontaktach z władzami na obszarach tradycyjnie lub w znacznej mierze zamieszkałych przez mniejszości narodowe - Umieszczanie nazw własnych, nazw miejsc i innych oznaczeń topograficznych w językach mniejszości - Zapewnienie **edukacji dostępnej** dla wszystkich i wspieranie wiedzy międzykulturowej – Nauczanie języków mniejszości i w językach mniejszości w szkołach prywatnych i publicznych - Umożliwienie wpływania na publiczne podejmowanie decyzji w kwestiach dotyczących osób należących do mniejszości narodowych – Uczestnicwo w życiu kulturalnym, społecznym i gospodarczym - Powstrzymywanie się od manipulowania granicami w celu ograniczenia praw mniejszości - Promowanie praw mniejszości poprzez współpracę dwustronną, wielostronną oraz transgraniczną

Gdzie znajdują się osoby należące do mniejszości narodowych chronione przez Konwencję ramową?

■ Konwencja ramowa obowiązuje w 38 państwach.* Istnieje specjalne porozumienie dotyczące monitoringu odnoszące się do Kosowa** zawarte z misją tymczasowej administracji Narodów Zjednoczonych w Kosowie (UNMIK).

► Państwa-strony Konwencji ramowej

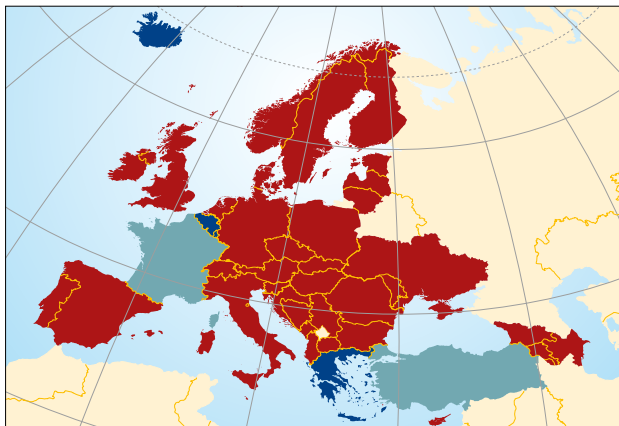
Albania	Estonia	Malta	Serbia
Armenia	Finlandia	Republika Mołdawii	Słowacja
Austria	Gruzja	Czarnogóra	Słowenia
Azerbejdżan	Niemcy	Holandia	Hiszpania
Bośnia i Hercegowina	Węgry	Północna Macedonia	Szwecja
Bułgaria	Irlandia	Norwegia	Szwajcaria
Chorwacja	Włochy	Polska	Ukraina
Cypr	Łotwa	Portugalia	Wielka Brytania
Czechy	Lichtenstein	Rumunia	
Dania	Litwa	San Marino	

► Państwa, które podpisały Konwencję ramową, ale jej nie ratyfikowały

Belgia	Islandia
Grecja	Luksemburg

► Państwa, które ani nie podpisały, ani nie ratyfikowały Konwencji ramowej

Andora	Monako
Francja	Turcja

* Federacja Rosyjska była stroną Konwencji od 1998 do 2024 r.

** Wszelkie odniesienia do Kosowa, czy to do terytorium, instytucji, czy ludności, w niniejszym tekście należy rozumieć w pełnej zgodności z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 i bez uszczerbku dla statusu Kosowa.

” ... Tworzenie klimatu tolerancji i dialogu jest konieczne, aby różnicowanie kulturowe nie było źródłem i czynnikiem podziałów, lecz wzbogacenia każdego społeczeństwa ...

INFORMACJA

Kontakt:

Secretariat of the Framework Convention for
the Protection of National Minorities

Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
minorities.fcnm@coe.int
www.coe.int/minorities

Więcej informacji na temat roli NGOs znajduje się na:
www.coe.int/en/web/minorities/role-of-ngos

PREMS 116025

POL

www.coe.int

Rada Europy jest wiodącą na kontynencie organizacją broniącą praw człowieka. Ma 46 państw członkowskich w tym wszystkie kraje Unii Europejskiej. Wszystkie państwa członkowskie Rady Europy przystąpiły do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, traktatu stworzonego po to, by chronić prawa człowieka, demokrację i rządy prawa. Europejski Trybunał Praw Człowieka nadzoruje implementację Konwencji w państwach członkowskich.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE